Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku bg bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.
bulharčina
Swipe to change

Trovy konania

Bulharsko

Táto stránka obsahuje informácie o trovách konania v Bulharsku.

Právny rámec upravujúci poplatky v právnických profesiách

Advokáti

Bulharský zákon o advokácii (naposledy novelizovaný SG 69/05.08.2008):

V **článku 36** stanovuje:

Advokát má právo na odmenu za svoju prácu.

Výška odmeny sa musí dohodnúť v zmluve medzi advokátom a jeho klientom. Výška zmluvnej odmeny musí byť spravodlivá a odôvodnená a nesmie byť nižšia ako odmena stanovená pre daný typ vykonanej práce (výnos Najvyššej advokátskej rady).

V prípade, že nebola odmena dohodnutá, Advokátska rada na žiadosť advokáta alebo klienta určí jej výšku (výnos Najvyššej advokátskej rady).

Odmena sa môže stanoviť paušálne alebo ako percento zo sumy, ktorú môže súd v závislosti od výsledku konania priznať. Toto neplatí v prípade odmeny v trestných a občianskych veciach, kde existuje nehmotný záujem.

V **článku 38** stanovuje:

Advokát môže poskytovať právnu pomoc a súčinnosť:

jednotlivcom, ktorí majú nárok na výživné,

osobám vo finančných ťažkostiach,

rodičom, priateľom alebo iným advokátom.

V týchto prípadoch, kedy je druhá strana v príslušnom konaní odsúdená na úhradu výdavkov, má advokát právo na odmenu. Súd musí stanoviť túto odmenu vo výške nie nižšej ako stanovená odmena (podľa článku 36 ods. 3 výnosu) a odsúdiť druhú stranu na jej úhradu.

Odmena (poplatok) sa upravuje v súlade s výnosom Najvyššej advokátskej rady č. 1 z roku 2004. Minimálne poplatky za právne služby sú nasledovné:

Poplatky za poradenstvo, informovanie, prípravu dokumentov a zmlúv:

Fixné poplatky – približne od 10 do 300 EUR,

V závislosti od materiálneho záujmu prípadu fixný poplatok (približne od 75 do 350 EUR) + percento z materiálneho záujmu (0,1 až 1 %).

Poplatky za občianske a správne konania v rámci jedného sporu:

Fixné poplatky (približne od 50 do 250 EUR),

V závislosti od materiálneho záujmu prípadu fixný poplatok (približne od 50 do 325 EUR) + percento z materiálneho záujmu (2 až 6 %).

Poplatky za konanie vo veci **výkonu súdnych rozhodnutí**

Polovica sumy stanovenej v odseku 2.

Poplatky za konanie o trestných a správnych sankciách v rámci jedného sporu, iba fixné poplatky:

V prípade predsúdneho konania približne 150 EUR,

V prípade súdneho konania – približne od 150 do 900 EUR v závislosti od závažnosti údajného trestného činu,

V prípade správnych sankcií 75 EUR.

Poplatky za **konanie v rámci osobitných zákonov** (ochrana detí, zákon o rodine, domáce násilie, vyhostenie, Európsky zatykač apod.):

Len fixný poplatok približne od 75 do 125 EUR.

Exekútori

Od roku 2006 sú exekútori v Bulharsku buď **súkromnými exekútormi** alebo **štátnymi zamestnancami**. Na obe uvedené skupiny sa vzťahujú **zákonnom stanovené sadzobníky**.

Poplatky pre **štátnych zamestnancov** sú regulované (v časti II sadzobníka úradných poplatkov, ktoré vyberajú súdy podľa **občianskeho súdneho poriadku** z roku 2008).

Poplatky pre **súkromných exekútorov** sú regulované (v článku 78 zákona o súkromných exekútoroch a v sadzobníku exekučných poplatkov a výdavkov uvedenom v zákone o súkromných exekútoroch).

Poplatky stanovené oboma sadzobníkmi sú rovnaké.

Súkromný exekútor účtuje dodatočný poplatok vo výške 50 % z riadneho poplatku za doručovanie písomností mimo pracovných dní a cez dni pracovného pokoja, za zasielanie predvolaní na súd poštou a za vyhotovenie kópií sťažnosti, oznámenia a dokumentov.

Fixné náklady

Fixné náklady v občianskom konaní

Fixné náklady sporových strán v občianskom konaní

Poplatky za občianske konanie sú stanovené (v časti I sadzobníka úradných poplatkov, ktoré vyberajú súdy podľa **občianskeho súdneho poriadku** z roku 2008) nasledovne: poplatok:

v prípade občianskeho nároku je vo výške 4 % z nárokovanej sumy, avšak najmenej 25 EUR,

v prípade nároku za morálnu ujmu je najviac 40 EUR, avšak najmenej 15 EUR,

v prípade rozvodových konaní (vrátane tých, ktoré sú urovnávané vzájomnou dohodou) je vo výške 2 % z trojročného súhrnu podielu každej strany (podľa dohody o rozdelení majetku manželov a stanovení výživného),

v prípade exekučného príkazu je vo výške 2 % materiálneho záujmu, avšak najmenej 12,50 EUR,

v prípade adopcií je vo výške 12,50 EUR,

v prípade zabezpečenia nárokovaného majetku je vo výške 20 EUR,

v prípade zabezpečenia dôkazov je vo výške 10 EUR,
v prípade konkurzných konaní je vo výške 25 EUR pre živnostníkov a 125 EUR pre obchodné spoločnosti.

Fáza občianskeho konania, kedy sa fixné náklady musia zaplatiť

Poplatky sa platia pred začiatkom konania alebo výkonom požadovaných činností (článok 76 občianskeho súdneho poriadku).

Fixné náklady v trestnom konaní

Fixné náklady sporových strán v trestnom konaní

Úhrada nákladov a odmena v trestnom konaní sa upravujú v **trestnom poriadku**:

Článok 187: Úhrada nákladov

Náklady na trestné konanie sa musia uhradiť vo výške stanovenej v rozpočte príslušnej inštitúcie, pokiaľ sa v zákone nestanovuje inak.
V trestných veciach na základe sťažnosti obete podanej na súde musí súkromný sťažovateľ náklady zaplatiť vopred. Ak ich nezaplatí, súkromnému sťažovateľovi sa musí poskytnúť sedemdňová lehota na ich zaplatenie.
Vo veciach na základe sťažnosti obete podanej na súde sa musia náklady na dôkazné nároky zo strany žalovaného na súde uhradiť z rozpočtu súdu.
Fixné náklady za trestné konanie sú stanovené (v sadzobníku č. 1 zákona o úradných poplatkoch, ktoré vyberajú súdy, prokurátorské úrady, vyšetrovacie úrady a ministerstvo spravodlivosti, ktorý sa naposledy novelizoval v roku 2005) takto:
v prípade sťažností, na základe ktorých sa začne trestné konanie súkromnej povahy – 6 EUR,
v prípade súkromných nárokov v trestnom konaní súkromnej povahy – 2,50 EUR,
v prípade žiadostí o rehabilitáciu v otvorených prípadoch – 3 EUR.

Fáza trestného konania, kedy sa fixné náklady musia zaplatiť

Náklady uvedené vyššie musí súkromný sťažovateľ uhradiť vopred (podľa trestného poriadku). Ak ich nezaplatí, musí sa mu poskytnúť sedemdňová lehota na ich zaplatenie.

Fixné náklady v ústavnom konaní

Fixné náklady sporových strán v ústavnom konaní

V bulharskom právnom systéme neexistuje ústavné konanie.

Informácie, ktoré musia právni zástupcovia poskytnúť vopred

Práva a povinnosti strán

V **článku 40 ods. 3 zákona o advokácii** sa ustanovuje, že „advokáti sú povinní presne informovať svojich klientov o ich právach a povinnostiach“. V zákone sa výslovne neuvádza povinnosť informovať klientov o očakávaných nákladoch v priebehu súdneho konania. Etický kódex advokátov však túto povinnosť obsahuje.

Zdroje trov

Kde nájdem informácie o zdrojoch trov v Bulharsku?

Fyzická alebo právnická osoba, ktorá má záujem predložiť vec na súd, nemá možnosť zistiť žiadne verejné informácie o výške súdnych trov, keďže neexistuje žiadna oficiálna ani neoficiálna internetová stránka, ani iný verejný orgán, ktoré by poskytovali takéto súhrnné informácie. Klienti sa preto spoliehajú predovšetkým na svojich advokátov, aby ich o týchto nákladoch informovali.
Aj napriek tomu môžu občania nájsť právne predpisy upravujúce poplatky a trovy súdneho konania a urobiť si vlastné výpočty na týchto verejných internetových stránkach: ide o vnútroštátne právne predpisy, stránku Najvyššej advokátskej rady, stránku Najvyššej súdnej rady a stránku Národného úradu pre právnu pomoc. Všetky uvedené internetové stránky sú v súčasnosti k dispozícii iba v bulharčine.

V akom jazyku získam informácie o zdrojoch trov v Bulharsku?

Všetky uvedené internetové stránky sú v súčasnosti k dispozícii iba v bulharčine.

Kde nájdem informácie o mediácii?

Tieto informácie sú k dispozícii na internetovej stránke Ministerstva spravodlivosti Bulharska.

Kde nájdem ďalšie informácie o trovách?

Kde nájdem informácie o priemernej dĺžke trvania jednotlivých konaní?

Na internetovej stránke Najvyššej súdnej rady je možné nájsť ročné a dvojročné správy o súdnych činnostiach na všetkých úrovniach. Uvádzajú sa v nich informácie o počte vecí, v ktorých sa vyniesol rozsudok v priebehu posledných troch mesiacoch, v poslednom polroku, roku, v posledných dvoch rokoch, apod. Štatistické oddelenie Najvyššej súdnej rady zabezpečuje analýzu a poskytuje informácie o priemernej dĺžke súdneho konania v občianskych, trestných a správnych veciach.

Kde nájdem informácie o priemerných celkových trovách konkrétneho konania?

Žiadne takéto oficiálne informácie nie sú k dispozícii.

Daň z pridanej hodnoty

Ako sa tieto informácie poskytujú? Aká je platná sadzba?

DPH je zahrnutá v trovách (podľa sadzobníka a právnych predpisov uvedených vyššie).

Právna pomoc

Uplatniteľné príjmové prahy v oblasti civilnej justície

Podľa zákona o právnej pomoci sú podmienky pre občianske a trestné veci rovnaké (pozri nižšie):

Článok 22:

Právna pomoc (podľa článku 21 ods. 1 a 2) sa poskytuje ľuďom, ktorí spĺňajú požiadavky na vznik nároku na mesačné dávky sociálnej pomoci (podľa postupu stanoveného vo vykonávacích narideniach k zákonu o sociálnej pomoci) a ľuďom, ktorí boli umiestnení do špecializovaných inštitúcií, v ktorých sa poskytujú sociálne služby.
Právna pomoc (podľa článku 21 ods. 1 a 2) sa musí poskytovať pestúnskej rodine, rodine alebo priateľom a príbuzným, do ktorých starostlivosti sa zverilo dieťa (podľa postupov uvedených v zákone o ochrane dieťaťa).
Rozhodnutie o umiestnení dieťaťa do starostlivosti musí schváliť riaditeľ riaditeľstva sociálnej pomoci prípadne sa musí potvrdiť rozsudkom súdu. Akákoľvek osoba, ktorá nepožiadala o mesačné dávky sociálnej pomoci, na ktoré má nárok (podľa postupov uvedených vo vykonávacích nariadeniach k zákonu o sociálnej pomoci), musí Národnému úradu pre právnu pomoc predložiť osvedčenie vydané riaditeľom riaditeľstva sociálnej pomoci, v ktorom sa potvrdzuje, že dotknutá osoba spĺňa požiadavky na vznik nároku na mesačné dávky sociálnej pomoci.
V občianskych a správnych veciach existujú ďalšie požiadavky.

Článok 23:

V občianskych a správnych veciach sa právna pomoc – na základe dôkazov predložených príslušnými kompetentnými orgánmi – poskytuje, ak súd určí, že strana nie je schopná zaplatiť za právne služby advokáta. Súd pri rozhodovaní zohľadní:

príjem osoby alebo rodiny
majetkové pomery na základe vyhlásenia
rodinnú situáciu
zdravotnú situáciu
zamestnanecké pomery
vek
ďalšie zistené okolnosti.

Uplatniteľné príjmové prahy v oblasti trestnej justície pre žalovaných

Okrem kritérií stanovených pre trestné veci (článok 22 zákona o právnej pomoci, opísané vyššie) sa uplatňujú aj tieto kritériá:

Článok 23:

Systém právnej pomoci (uvedený v článku 21 ods. 3) sa vzťahuje na veci, v ktorých sú obhajoba alebo zastupovanie právnym zástupcom povinné.
Systém právnej pomoci sa okrem toho musí vzťahovať aj na veci, v ktorých si podozrivá osoba, obvinená osoba, žalovaná osoba alebo účastník trestnej, občianskej alebo správnej veci, neschopná zaplatiť za právne služby advokáta, želá využiť takéto právne služby, a ak je to v záujme spravodlivosti.
V trestných veciach musí toto zhodnotenie vykonať príslušný orgán na základe majetkových pomerov osoby/žalovanej osoby, ktorá nie je schopná zaplatiť za služby advokáta.

Uplatniteľné príjmové prahy v oblasti trestnej justície pre obete

Uplatniteľné prahy sú rovnaké ako v prípade ďalších účastníkov trestného konania (pozri vyššie).

Ďalšie podmienky, ktoré je potrebné splniť na poskytovanie právnej pomoci obetiam

Neexistujú žiadne osobitné zákonné podmienky, ktoré by sa vzťahovali na obete trestných činov. Uplatňujú sa všeobecné pravidlá pre právnu pomoc v trestných veciach (články 22 a 23 zákona o právnej pomoci).

Ďalšie podmienky, ktoré je potrebné splniť na poskytovanie právnej pomoci žalovaným

Neexistujú žiadne osobitné zákonné podmienky, ktoré by sa vzťahovali na žalovaných. Uplatňujú sa všeobecné pravidlá pre právnu pomoc v trestných veciach (články 22 a 23 zákona o právnej pomoci).

Bezplatné súdne konanie

Článok 83: Oslobodenie od platenia poplatkov a výdavkov

Poplatky a výdavky za urovnávanie sporov nehradia:
navrhovatelia – pracovníci, zamestnanci a členovia pri kolektívnych nárokoch vzniknutých na základe pracovnoprávnych vzťahov,
navrhovatelia pri nárokoch z vyživovacej povinnosti,
prokurátori pri podávaní návrhov,
navrhovatelia – v prípade nárokov na náhradu škody vyplývajúcej z úmyselného ublíženia pri trestnom čine, v súvislosti s ktorým súd vyniesol rozsudok, ktorý nadobudol účinnosť,
osobitní vymenovaní zástupcovia účastníka, ktorého adresa nie je známa.

Poplatky a výdavky konania nehradia tie fyzické osoby, pri ktorých súd uzná, že nemajú **dostatočné zdroje** na ich úhradu. Súd pri rozhodovaní o žiadosti o oslobodenie od platenia poplatkov a výdavkov zohľadní:
príjem osoby alebo jej rodiny
majetkové pomery na základe vyhlásenia
rodinnú situáciu
zdravotnú situáciu
zamestnanecké pomery
vek
ďalšie zistené okolnosti.
Vo veciach uvedených v odseku 1 a 2 sa výdavky konania musia uhradiť zo sumy na to vyčlenenej v rozpočte súdu.

Článok 84: Udelenie výnimky v osobitných prípadoch

Výnimku z platenia úradných poplatkov, avšak nie súdnych trov majú:
štát a štátne inštitúcie, s výnimkou prípadov týkajúcich sa súkromného štátneho majetku a nárokov na súkromné štátne pohľadávky a práva (novela – SG 50 /08, v účinnosti od 1.3.2008; po zmene a doplnení rozhodnutím ústavného súdu vo veci č. 3 z roku 2008 – SG 63/08),
Bulharský červený kríž,
obce, s výnimkou nárokov na súkromné obecné pohľadávky a majetkové práva – súkromné obecné vlastníctvo.

Kedy je strana, ktorá spor prehrala, povinná nahradiť trovy druhej strany?

Občianske konanie

Článok 78: Prisúdenie výdavkov

Poplatky, ktoré uhradil navrhovateľ (vrátane výdavkov konania a odmeny za právnu pomoc jedného advokáta (ak daná strana jeho služby využila), musí uhradiť žalovaná strana v sume zodpovedajúcej prisúdenému nároku.
Ak žalovaná strana neposkytla žiaden dôvod na spor, úhrada výdavkov sa musí **prisúdiť navrhovateľovi**.
Žalovaná strana má tiež právo nárokovať si preplatenie **výdavkov v sume zodpovedajúcej zamietnutej časti nároku**.
Žalovaná strana má tiež nárok na preplatenie **výdavkov v prípade, že sa spor ukončí**.
Ak je nárok strany na preplatenie výdavkov na právne zastupovanie **nadmierne vysoký** vzhľadom na skutočnú právnu a faktickú náročnosť konania, súd môže na základe žiadosti druhej strany prisúdiť nižšiu sumu, ktorá však nesmie byť nižšia ako minimálna suma (stanovená v článku 36 zákona o advokácii).
Ak sa vo veci rozhodne v prospech osoby, ktorá je oslobodená od platenia úradných poplatkov alebo výdavkov konania, **žalovaná osoba** musí uhradiť všetky splatné poplatky a výdavky. Príslušné sumy sa musia prisúdiť súdu.
Ak sa uzná nárok **osoby, ktorá využila právnu pomoc**, prisúdi sa zaplatená odmena advokáta Národnému úradu pre právnu pomoc v sume zodpovedajúcej uznanej časti nároku. V prípade rozhodnutí o žalobe dlží osoba, ktorá využila právnu pomoc, výdavky vo výške zodpovedajúcej zamietnutej časti nároku.
Odmena advokáta sa tiež prisúdi v prospech právnických osôb a živnostníkov, ak ich obhajoval zamestnanec – právny poradca.
V prípade, že sa vec skončila dohodou, musí sa **polovica uhradeného úradného** poplatku spätne vyplatiť navrhovateľovi. Výdavky konania a dohoda ostávajú, pokiaľ sa nedohodlo inak.

10. **Tretej pomáhajúcej osobe*** sa neprisúdia výdavky, ale musí zaplatiť výdavky konania, ktoré jej vznikli.
11. Ak sa sporu zúčastňuje **prokurátor**, splatné **výdavky** sa musia prisúdiť štátu alebo ich musí zaplatiť štát.

*Tretia pomáhajúca osoba je samostatnou stranou v občianskom konaní s osobitnými právami a povinnosťami, ktoré upravuje občiansky súdny poriadok.

Trestné konanie

Trestný poriadok – náklady a odmeny

Článok 187: Úhrada nákladov

Náklady na trestné konanie sa musia uhradiť **vo výške stanovenej v rozpočte príslušnej inštitúcie**, pokiaľ sa v zákone nestanovuje inak.

Vo **veciach trestných činov, na základe sťažnosti obete** podanej na súde, musí **súkromný sťažovateľ** náklady **zaplatiť vopred. Ak ich nezaplatí**, súkromnému sťažovateľovi sa musí poskytnúť **sedemdňová lehota** na ich zaplatenie.

Vo **veciach na základe sťažnosti obete** podanej na súde sa musia náklady na dôkazné nároky zo strany žalovaného na súde uhradiť z **rozpočtu súdu**.

Článok 188: Určenie nákladov

Výšku nákladov musí určiť súd alebo orgán v predsúdnom konaní.

Odmenu svedkov – pracovníkov alebo zamestnancov – musí určiť súd.

Článok 189: Rozhodnutie o nákladoch

Súd musí o výške vynaložených nákladov rozhodnúť pri odsúdení alebo vydaní rozsudku.

Náklady na preklad v predsúdnom konaní musí uhradiť príslušný orgán a náklady na preklad počas súdneho konania uhradí príslušný súd.

Ak sa **žalovaná strana uzná za vinnú**, súd ju odsúdi na **zaplatenie súdnych trov vrátane poplatkov za právne zastupovanie a ďalších výdavkov obhajcu vymenovaného *ex officio***. Medzi tieto poplatky patria výdavky **súkromného prokurátora** a **občianskeho navrhovateľa**, pričom navrhovateľ musí na tento účel podať žiadosť. V prípade viacerých odsúdených osôb, súd **prerozdelí** úradu trov medzi ne.

Ak **sa žalovaná strana uzná za nevinnú** v niektorých bodoch obžaloby, súd odsúdi túto žalovanú stranu na **zaplatenie iba tých trov, ktoré vznikli v súvislosti s tými bodmi obžaloby, v ktorých sa žalovaná strana uznala za vinnú**.

Článok 190: Prisúdenie nákladov

Ak sa žalovaná strana **uzná za nevinnú** alebo **sa trestné konanie ukončí**, všetky trovy vo verejne žalovateľných veciach **uhradí štát**, pričom výdavky súvisiace so žalobou na základe sťažnosti obete **uhradí súkromný sťažovateľ**.

Nariadenie výkonu rozhodnutia v prípade prisúdených trov musí vydať súd prvého stupňa.

Odmeny znalcov

V občianskom súdnom poriadku sa v súvislosti s odmenami znalcov ustanovuje toto všeobecné pravidlo:

Článok 75: Stanovenie výdavkov

„ ... odmenu znalcov určí súd, pričom zohľadní vykonanú prácu a vynaložené výdavky.“

Najvyššia súdna rada vydala výnos č. 1 z roku 2008 o registrácii, kvalifikácii a odmene znalcov, ktorý sa vzťahuje na občianske, trestné a správne veci. V článku 29 sa uvádza, že poplatky za služby znalcov určujú orgány využívajúce ich služby na základe:

Náročnosti úlohy

Spôsobilosti a kvalifikácie znalca

Dĺžky trvania plnenia úlohy

Množstva vykonanej práce

Nevyhnutných výdavkov, ako napríklad použitých materiálov, spotrebného materiálu, nástrojov, vybavenia, apod.

Ďalších podmienok, ktoré mali vplyv na vykonanú prácu, ako napríklad dodržanie lehôt, nadčasy mimo pracovného času a cez štátne sviatky, apod.

Odmeny prekladateľov a tlmočníkov

Občianske konanie

Pravidlá, ktoré sa vzťahujú na znalcov, sa vzťahujú aj na prekladateľov – pozri vyššie.

Trestné konanie

Občiansky súdny poriadok: Článok 189 ods. 2

Náklady na preklad v predsúdnom konaní uhradí príslušný orgán a náklady na preklad počas súdneho konania uhradí príslušný súd.

Súvisiace prílohy

Správa Bulharska o štúdii transparentnosti nákladov PDF (566 Kb) en

Posledná aktualizácia: 20/07/2022

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.